

WETHOUDER FRANK STRENG, MIDDELBURG:

8 'Er is draagvlak gecreëerd'

Inwoners weten heel goed wat ze willen als het gaat om het inrichten van hun woon- en werkgebied. Punt is dat zij vaak pas achteraf inspraak krijgen. De gemeente Middelburg koos voor een unieke aanpak. De inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in 'Erremûû' (Zeeuws voor Arnemuiden) kregen het in eerste instantie voor het zeggen. Diverse partijen ondersteunden en adviseerden hen daar bij. Wethouder Frank Streng is erg te spreken over de manier waarop TNO dit proces begeleidde.

Tekst: Sonja van Poortvliet

'Alledaags is het niet, het inrichten van een gebied waarbij de overheid de regie uit handen geeft. De reguliere gang van zaken is dat de gemeente een bestemmingsplan ontwerpt en dat eventueel wijzigt na tien tot vijftien jaar. Pas als het nieuwe ontwerp gereed is, krijgen de burgers inspraak. Deze aanpak heeft als nadeel dat je achter de feiten aan loopt. Er ontstaan veel procedures, de rechtbank kan er bij aan te pas komen. Dat vertraagt enorm.

Arnemuiden is een divers gebied. Het kent recreatieve doeleinden, er is bedrijvigheid, en er zijn diverse natuurwerken te vinden. Het is een gebied waar de leefbaarheid verbeterd moet worden, en er is sprake van uitbreiding door nieuwbouw.

Juist die diversiteit maakt de herinrichting van Arnemuiden complex. We hebben daar als overheid gewoonweg niet alle kennis voor in huis. Daarom hebben we ervoor gekozen om de burger te laten dromen: wat vindt u mooi aan Arnemuiden, en waarom? Hoe wilt u dat Arnemuiden eruit komt te zien? Deze vragen stelden we aan de inwoners van Arnemuiden.

Vanaf het begin van het project heeft TNO, samen met de Erasmus Universiteit, de inbreng van de inwoners in banen geleid. De waardering van de mensen voor het gebied vertaalden zij met name in visualisaties. Dat maakte ieders inbreng herkenbaar. En, heel belangrijk, het creëerde begrip voor elkaars waarden. Uiteindelijk zijn aan de hand van die waarden de ontwerpkeuzes voor het gebied gemaakt. Wij als lokale overheid hebben alleen de randvoorwaarden gecreëerd.'

Water als grote kracht

'Visserij is van oudsher heel belangrijk in het gebied, al is aanmeren al enige decennia niet meer mogelijk. De Deltawerken en inpoldering van het gebied noodzaakten de vissers eerst om naar Veere en later naar Vlissingen uit te kijken.

Water wordt nog steeds als de grote kracht van het gebied gezien. Dat bleek wel uit de gesprekken die zijn gehouden met een aantal van de mensen die wonen en werken in Arnemuiden. Zo opperden veel betrokkenen het idee om het Veerse Meer en Arnemuiden weer met elkaar te verbinden door het riviertje de Arne in ere te herstellen.

Uiteindelijk kwamen uit al deze "geluiden uit de polder", waarvan ook een publicatie is verschenen, twee scenario's voort. Het lichtblauwe scenario gaat uit van nieuw en ondiep water in het gebied ten noordoosten van Arnemuiden, vooral in de vorm van kreken. Natuur en rust staan voorop. De intensiteit van het gebruik van het nieuwe water wordt beperkt, waarmee de belevingswaarde en daarmee ook de economische waarde vergroot worden. Grootschalige woningbouw past niet in dit zogenaamde laagdynamische plaatje. Uitgegaan wordt van maximaal driehonderd woningen waarvoor geen ingrijpende veranderingen in verkeersinfrastructuur nodig zijn. Volgens de adviesgroep sluit dit lichtblauwe scenario aan bij een ontwikkeling van het gebied die past bij de identiteit en de schaal van Arnemuiden.'

Bevaarbaar rondje

'Dan is er ook nog sprake van een donkerblauw scenario voor de herinrichting van het projectgebied. Recreatie, toerisme en cultuurhistorie zijn hier de belangrijkste gedachten. Er wordt ruimte gemaakt voor meer water dat relatief diep en bevaarbaar is. Ofwel "een bevaarbaar rondje Arnemuiden" – met in het achterhoofd een toekomstige verbinding met het kanaal naar Middelburg. Recreatieboten kunnen tot in de kern van het dorp komen. Dit doet denken aan vroeger tijden toen de schepen ook aanmeerden aan

de rede voor Arnemuiden. In dit scenario is ruimte voor ongeveer achthonderd woningen en zijn maatregelen nodig voor een betere infrastructuur. Het mooie van "Rondom Arnemuiden" is dat alle belanghebbenden en groeperingen zijn gehoord. Het project is ingebed in het overall-beleid van de provincie, het waterschap en de rijksoverheid. We praten hier niet over keuzes achteraf, maar vooraf. Procedures zijn doorlopen en alle overheden zien het nut en de noodzaak in van het project. De aanpak van TNO zorgde er voor dat mensen zich daadwerkelijk gehoord voelden in wat ze wilden met het gebied. Dat is de meerwaarde geweest van deze aanpak: er is draagvlak gecreëerd van onderaf.'

DE TNO EXPERTISE

Drs. Marc Rijnveld

'Dat TNO aan procesmanagement doet, zal lang niet iedereen bekend zijn.

"Rondom Arnemuiden" is een van de projecten waarin we onze expertise op dat gebied hebben ingezet. Uniek is de innovatie van de maatschappelijke kosten-batenanalyse: de waarden die bewoners, bedrijven en belangenorganisaties toekennen aan het gebied staan hierbij centraal. Dit gebeurde in samenwerking met Tauw en de Erasmus Universiteit. Het resultaat van zestig interviews en bijeenkomsten met de zogenaamde "vaste kern", bestaande uit vijftig belanghebbenden en adviserende partijen, ligt nu bij de gemeenteraad van Middelburg. Het adviesrapport bevat twee scenario's die beide van onderaf tot stand zijn gekomen. De gemeenteraad betreft de adviezen bij de herziening van de kwaliteitsatlas en zal een totaalafweging maken.'

Info: marc.rijnveld@tno.nl

DE RELATIE

Frank Streng is sinds 2007 wethouder bij de gemeente Middelburg. Deze bestaat uit de plaatsen Middelburg, Arnemuiden, Nieuw en Sint Joosland, Kleverskerke, en Sint Laurens. Arnemuiden, met ongeveer zesduizend inwoners, is een plaats waar van oudsher een sterke binding wordt gevoeld met het water. Die binding is weergegeven in het adviesrapport met de titel 'Water als historische drager van het gebied'. Een van de eerste taken van Streng als wethouder was de begeleiding van het project 'Rondom Arnemuiden'. Dat dit van onderaf gebeurde, is uniek voor deze gemeente, en komt in Nederland weinig voor.